

Bediüzzaman'ın Darül Hikmetil İslamiyeye verdiği öz geçmiş

ME'MURİN VE KETEBE VE MÜSTEHDEMİN-İ DEVLET-İ ALİYYENİN
TERCÜME-İ HALLERİNİN TAHLİLİNE MAHSUS VARAKADIR

-KIYMETİ ON KURUŞTUR-

Sual: 1) Tercüme-i hal sahibinin isim ve mahlası ve şöhret ve lakabı, bir sülale-i ma'rufeye mensub ise keyfiyet-i nisbeti, mezhebi, ecnebi ise tabiiyeti, pederinin isim ve meslek ve şöhreti?

Cevap: 1) İsmim Said, şöhretim Bediüzzaman, pederimin ismi Mirza'dır. Bir sülale-i ma'rufeye nisbetim yoktur. Mezhebim Şafiidir. Devlet-i Aliyyeyi Osmaniye tabiiyetindeyim.

Sual: 2) Tarih ve mahall-i veladeti?

Cevap: 2) Tarih i veladetim 1293'tür. Mahall-i veladetim. Bitlis vilayeti dahilinde Hizan kazası mülhakatından. İsparit nahiyesinin Nurs Karyesidir.

Sual: 3) Memalik-i Osmaniyye ve ecnebiyyenin resmi ve hususi hangi mekteb ve medreselerinde, yahut muallim-i mahsustan hangi ilim ve fen ve san'at ve lisanları ne dereceye kadar tahsil eylediği, şehadetname ve tasdikname ve icazetname alıp almadığı, almış ise tarihleri. Hangi lisanlarla kitabet yahut yalnız tekellüm ettiği tab ve neşrolunmuş eser ve telifi var ise neye dair olup ne zaman ve nerede tab ve neşrolduğu ihtiraati fenniyye ve hususat-ı saireye dair bir imtiyaz ve ruhsatı haiz ise mahiyeti bir memuriyete ait intihabname veya ehliyetnamesi varsa o me'muriyetin kaçınıcı sınıfı için hangi mabalden ne tarihte verildiği?

Cevap: 3) Bidayet-i tahsilimde mezkur İsparit nahiyesinde biraderim nezdinde mebadi-i ulumu iki sene kadar okudum. Sonra Erzurum'a tabi Bayezit kasabasında Şeyh Muhammed Celali hazretlerinin halka-i tedrisinde tederrüs-ü mutad olan dürusu bi'l-ikmal itmam-ı nüsah eyledim. Harb-ı hazırın ilanı üzere gönüllü olarak alay kumandanı namıyla harbe iştirak eyledim. Bitlis'te Ruslara esir düştüm. Esaretten firar ederek İstanbul'a geldim. Bidayete-i teşekkülünden beri Dar-ül Hikmet-il İslamiye'de aza olarak bulunuyorum. Müşarün ileyh Muhammed Celali Efendi hazretlerinden almış olduğum icazetnameyi zaman-ı esaretimde zayi eyledim. On yedi adet te'lifatım vardır. Birinci Arabiyü'l-ibare olarak te'lif gerdem olan İşarat-ül İ'caz nam tefsir-i şerif ve mantıkta Talikat ve Kızıl İ'caz nam risalelerle El Hutbet-üş Şamiye nam risale-i Arabi... Nokta, Şuaat, Sünuhat, Münazarat, Muhakemat, Tuluat, Lemaat, Rumuz, İşaret, Hutuvat-ı Sitte, İki Musibetin Şehadetnamesi ve Hakikat Çekirdekleri gibi diğer te'lifatım Türkiyy'ül-ibaredir. Te'lifatımın ekserisi irşad-ı Müslimin ve ikaz-ı gafilin için yazılmış münebbihattandır. Türk ve Kürd lisanıyla tekellüm ettiğim gibi Arabi ve Farsi lisanlarıyla yazar ve okurum.

Te'lifatımdan Rumuz, İşarat, Hutuvat-ı Sitte, İki Musibetin Şehadetnamesi, El Hutbet-üş Şamiye, Münazarat, Muhakemat ve Talikat'ın nüshaları kalmamıştır. İhtiraat-ı fenniye ve hususat-ı saire dair bir imtiyaz ve ruhsatı haiz değilim.

Sual: 4) Evvelce hizmet-i devlete dahil olup da henüz tercüme-i hal varakası vermemiş olanların muvazzaf veya mülazim olarak ne tarihte ve nerede dahil olduğu ve sırasıyla nasıl me'muriyetlere hangi tarihlerde tayin olunup ne miktar maaş veya ücret ve aidat aldığı, her me'muriyette ne zaman ifa-yı vazifeye ve istifa-yı maaşa mübaşeret edip o maaşın ne vakte kadar ahzylediği arada mazul kalmış ise müddeti ve mazuliyet maaşı almış ise miktarı me'muriyet ve mazuliyetinde muhassasatınca daimi ve muvakkat zamaim ve tenzilat olup olmadığı, ne rütbe ve nişan ve madalyaları hangi tarihlerde ihraz eylediği ecnebi nişan ve madalyaları varsa ne sebeble ve ne zaman verildiği hidemat-ı gayr-ı resmiede bulunmuş ve me'muriyet-i mahsusa ile bir tarafa i'zam kılınmış ise keyfiyeti?

Cevap 4) Gönüllü ve bir hizmet-i müfthire olarak harb-ı umumi ilanı esnasında evvela alay müftüsü namıyla ordu-yu humayuna dahil olup saniyen alay kumandanı vazifesini ifa etmekte iken Bitlis'te Ruslara esir düştüm. Bu hizmetlerim hep fahri idi. Yalnız esaretten avdetimde İstanbul'a geldiğimde Harbiye Nezareti ikramiye olarak bana üç ay ellışer liradan yüz elli lira verdi. Bir adet harb madalyası vardır. Başka rütbe ve nişanım yoktur. Ecnebi nişan ve madalyam yoktur. 26/Şevval/1334 tarihli irade-i seniye ile ve beş bin kuruş maaşla Dar-ül Hikmet-il İslamiye azalığına tayin ve 18/Zilkade/1336 tarihli İrade-i Seniye mucibince (mahreç) payesiyle taltif olundum.

Sual: 5) Bulunduğu me'muriyetlerden infisalı vuku bulmuş ise esbab-ı hakikiyesi ve bilahare cevaz-ı istihdam kararı alıp alamadığı, gerek bunlardan ve gerek vazife-i me'muriyetine taalluk etmiyen ahvalden dolayı taht-ı muhakemeye alınmış ise neticede ne hüküm sadır olduğu ve ceza görüp görmediği?

Cevap: 5) Őimdiye kadar hiğbir veğhile taht-ı muhakemeye alınmadım. Diğer suallere cevaptan veresteyim.

17/TeŐrin-i evvel/1337

Dar-ül Hikmet-il İslamiye azasından

Bediüzzaman Said